

Ekonomski analitičar uočava da se premijer obraća Škorinim biračima, a da bi ljudi mogli glasati protiv njega

HRT JE DOKAZAO DA NIJE JAVNI SERVIS GRAĐANA

Ne sjećam se da sam bilo čiji intervju čuo toliko puta u jednom danu kao Plenkovićev intervju na radiju 3. lipnja

SDP-ovci neće promijeniti svoje mišljenje i dat će glas svojoj stranci pa se premijer ne obraća SDP-ovcima

BORIS KOVAČEV / CROPIX

Brojno ponavljanje sugeriralo bi kako je riječ o najvažnijem pitanju za građane. No to je bila promidžba stranke na vlasti i ništa više. Vlada Andreja Plenkovića nije napravila propuste. Nema tu pogrešaka. Sve se odvijalo na najbolji način. Ipak, naglašeno isticanje vrijednosti i postignuća izaziva nevjericu i sumnju

Međutim, program nije obveza, već samo indikativno određenje određene političke opcije. Građani olako prelaze preko činjenice da se programi ne ostvaruju. Građani gube iz vida da se cijena izbora određene političke opcije mjeri u desecima milijardi eura. Nisam pogriješio. Ne govorim o kunama, govorim o eurima. Upravo je kriva prosudba rezultirala, kako ću pokazati, time da Lijepa Naša, usprkos obilnim resursima, tapka na mjestu. Najčešća riječ u javnom političkom prostoru je poklon, koju svjesno naglašava stranka na vlasti. Stalno slušamo "mi smo dali, mi smo odlučili, mi ulažemo". Pritom ne govore od koga su uzeli da bi nama dali. Ni s kojim pravom jednim uzimaju, a drugima daju. Sredstva iz europskih fondova nije dobila Vlada, dobila ih je Republika Hrvatska. Kako je moguće postojeći sustav županija opravdati samom činjenicom da HDZ ima svog župana u 13 od 20 županija. Što je važnije - korist političke opcije ili hrvatskih građana? Na tu i takvu izjavu oporba ne reagira jer zapravo misli isto kao i stranka na vlasti. Ako su obje strane iste, što je izbor? Sudbina zemlje ne bi smjela ovisiti o boji, bez obzira na to koliko preferirali plavu (HDZ) ili crvenu (SDP).

Nema rezultata

Razvijene demokracije, to svakako valja shvatiti kako bi rekao premijer Plenković, polaze od činjenice da su političari javne osobe kojima su cilj nacionalni interesi i socijalno blagostanje svojih građana. Ništa ostalo nije tako bitno. Austrijski kancelar precizno se suprotstavlja dijeljenju eura, ne zato što ne razumije u kakvim su problemima građani manje razvijenih zemalja. On se zalaže za boljitak svojih građana koji su mu dali povjerenje. Austrijski građani nisu mu dali mandat kako bi opozirao svoje građane i tako prikupljena sredstva dao ugroženim građanima u nekoj drugoj zemlji. EU nije karativna ustanova pa prema tome nije njezin zadatak da vrši preraspodjelu između zemalja suprotno njihovim interesima. To je važno shvatiti, kako bi rekao premijer Plenković.

U predizborno vrijeme DORH ima važnu ulogu kako bi svojom demonstracijom pokazao odlučnost u borbi s nezakonitim radnjama. To je dobra prigodna igra kako bi se u predizbornoj kampanji bavili hrvatski građani. Borbu protiv "regionalnih šerifa" najavio je državni odvjetnik Dinko Cvitan. On je otišao, a bezakonje na lokalnoj razini je ostalo. Na zabrinjavajuće stanje ukazuju godinama, što svjedoči dokumentacija objavljena na stranici www.rifin.com pod naslovom "Zaprešić kao slučaj". Stanje u Zaprešiću poznato je DORH-u, a rezultata nema. Koji je razlog, meni nije poznato, ali je znakovito, prateći druge slučajeve, da zakoni nisu jednaki za sve hrvatske građane. Jedni mogu što hoće, a drugi su gra-

Mi smo pozvani da glasamo ili još bolje da ne glasamo kako bi se održala postojeća struktura političkih snaga na vlasti i oporbi. Zbog toga je premijer Plenković svjestan ugroze koja mu prijete od Miroslava Škore i Mosta

đani drugog reda. Dalje, osobno sam pisao svim zastupnicima Hrvatskog sabora kako bi pozvali na odgovornost ministricu Blaženku Divjak zbog podrške nezakonitim radnjama u Veleučilištu Baltazar. Prilikom rasprave o opozivu ministricu Blaženke Divjak (koja je premijera nazvala politikantom) ni jedan zastupnik nije smatrao primjerenim da upita Blaženku Divjak na temelju kojih i čijih odluka podržava nezakonito ponašanje gradonačelnika grada Zaprešića Željka Turka (koji je javno podržao premijera na unutarstranačkim izborima). Tako iza zavjese imamo "igre", nezakonite kombinacije, koje običnim građanima drugog reda nisu poznate. Svremena na vrijeme ponešto se otme kontroli, ali se sve iznova stavi pod kontrolu kako slučaj ne bi izazvao domino efekt.

Ugroza za premijera

Mi smo pozvani da glasamo ili još bolje da ne glasamo kako bi se održala postojeća struktura političkih snaga na vlasti i oporbi. Zbog toga je premijer Plenković svjestan ugroze koja mu prijete od Miroslava Škore i Mosta. Zbog toga se prenose jedni na druge. Vlada, kako bi se birači uvjerali da promjene ne samo da nisu potrebne nego bi građani morali biti svjesni da bi promjene mogle pogoršati njihovo materijalno stanje. Nije to nebitan argument kada je gotovo milijun siromašnih građana. Hrvatska je pokazala da se može, kad hoće, učinkovito boriti protiv iznenadnih ugroza. Kako objasniti građanima da smo se odlično suprotstavili pandemiji koronavirusa, a da to isto nismo u stanju učiniti s brojnim manjkavostima u cjelokupnom društvenom sustavu?

Kako je moguće da institucije ne rade svoj posao, na što se pozivaju hrvatski političari? Institucije čine ljudi pa je odgovor da nema političke volje.

Ako se ne propiše i ne primijene primjerene sankcije zbog "grijeha propusta", Hrvatska će ostati u baruštinu koja izjednačava zločin.

Da bih pokazao koji su tragični rezultati hrvatske ekonomske politike, usporedit ću Sloveniju i Hrvatsku. Slovenija je dobar "standard" kako bi se ocijenili učinci hrvatske ekonomske politike. U Sloveniji je 1987. živjelo

1,927 milijuna stanovnika, a da bi se njihov broj u 2019. povećao na 2,096 milijuna. Malo povećanje, ali ipak povećanje. U Hrvatskoj je 1987. živjelo 4,398 milijuna stanovnika, a da bi se njihov broj u 2019. smanjio na 4,087 milijuna. Hrvatski BDP je u 1987. bio veći od slovenskog za gotovo pedeset posto (49,6%) da bi se razlika u 2019. smanjila na samo 12,4% (slovenski BDP - 48.007 milijuna eura, a hrvatski 53.959 milijuna eura). Ako se nastavi postojeća ekonomska politika u Hrvatskoj, Slovenija bi mogla vrlo brzo apsolutno preteći Hrvatsku. Daleko bolji pokazatelj o stanju blagostanja je dohodak po stanovniku. U 2019. Slovenija je imala dohodak po stanovniku od 22.905 eura, dok je hrvatski iznosio zabrinjavajućih 13.270 eura. Prema tome, hrvatski društveni proizvod po stanovniku iznosi zabrinjavajućih 57,9%.

Ni to nije sve. Više sam puta tvrdio kako je najbolji pokazatelj stanja u gospodarstvu kretanje salda tekućeg računa platne bilance. U 1994. obje su zemlje zabilježile mali, ali ipak, suficit. Najveći deficit Slovenija bilježi 2008. od 2,017 milijardi eura, dok je iste godine hrvatski deficit bio dvostruko veći i iznosio je 4,306 milijardi eura. Spomenute godine slovenski deficit robne razmjene s inozemstvom iznosi 2,113 milijardi eura, a hrvatski dramatičnih 10,773 milijarde eura. U 2019. obje zemlje bilježe suficit tekućeg računa platne bilance - Slovenija 3,151 milijardu eura, a Hrvatska 1,571 milijardu eura.

Pritom je važno shvatiti i zapamtiti, kako bi rekao naš premijer, da je slovenski suficit rezultat suficita robne razmjene s inozemstvom, 1,327 milijarde eura, i razmjene usluga, 3,030 milijardi eura (razlika su deficiti na primarnom i sekundarnom dohotku). Hrvatska bilježi tragični deficit robne razmjene od 10,346 milijardi eura i tragični suficit (zbog turizma) računa usluga od 10,314 milijarde eura. Robe i usluge bilježe blagi deficit, a suficit tekućeg računa platne bilance imamo zahvaliti samo i jedino doznakama iz inozemstva. Pametnom dosta.

Naš nesuđeni nobelovac za ekonomiju Branko Horvat jednom je rekao: "Doći će dan kada će nam se u ekonomiju uvući neznanice i plaćenci stranih konzorcija i korporacija, doći će dan kada će svoje ljude imenovati premijerima, državnici, taj dan će biti sproved naše suverenosti i demokracije, taj dan bit će sproved slobode, prava radnika i svijeta kakvog smo poznavali, taj dan doći će uskoro, a mi ćemo ga slaviti kao državni praznik". Ne želim vjerovati da smo dosegli kritičnu točku o kojoj govori Branko Horvat.

Nadam se da je pokojni Branko pogriješio. Ipak, kao upozorenje, ne bi bilo zlogorega da se pisac vičan peru prihvati nove drame sa starijim naslovom "Hamlet u Mrduši Donjoj" kako bi razotkrio našu tragičnu zbilju. ■

Piše: Guste **SANTINI**

Prezidorna kampanja se dinamizira. Prirodno je očekivati isticanje osobnosti pojedinih političkih opcija kao polazište politike koju valja, na temelju toga, slijediti. U demokratskom društvu ni jedna opcija ne bi smjela dovoditi u pitanje daljnji razvoj demokratskih procesa. Jedni će se zalagati za više, a drugi za manje socijalne zaštite ugroženih građana. Međutim, svi će se zalagati za razvoj domaćega gospodarstva i povećanje dodane vrijednosti. Prema tome, cilj je politike, osim očuvanja nacionalnog suvereniteta u skladu s danim uvjetima, putem poreznog sustava, ne dovodeći u pitanje porezni kapacitet poreznog obveznika, prikupiti potrebna sredstva i usmjeriti ih građanima u skladu sa svojim političkim načelima. U predizbornoj kampanji oni koji su na vlasti ukazivat će na svoja postignuća,

a oporba koja želi osvojiti vlast ukazivat će na propuste vladajućih. Uostalom, oporba to ustrajno i argumentirano čini otkad je izgubila izbore. To je priča kojoj svjedočimo u razvijenim demokracijama. Hrvatska je kao i obično poseban slučaj.

Sučeljavanje se ne temelji na argumentima. Sučeljavanje se temelji na negaciji suprotne političke opcije, što se nerijetko čini na neprimjeren način. U tome se koriste sva dopuštena i nedopuštena sredstva. Iznošenje neistinitih argumenata samo su jedan dio naše političke kakofonije. Političke opcije ne govore, na temelju analiza, što jest, već se zadovoljavaju "argumentacijom" koju će građani prihvatiti.

Tako smo mogli svjedočiti kako je intervju premijera Plenkovića od presudne važnosti za budućnost Hrvatske.

Cilj intervju na radiju od 3. lipnja bio je pokazati kako smo zemlja koja je drugima, ni manje ni više, uzor samo zato što je na vlasti njegova politička opcija.

Oni drugi "zaostali u razvoju" pa ne shvaćaju koliko su velika njihova postignuća.

Sve najbolje

Vlada Andreja Plenkovića nije napravila propuste. Nema tu pogrešaka. Sve se odvijalo na najbolji način. Vladajući nas stalno granatiraju izjavama kako su povećali plaće u javnom sektoru, za razliku od svojih pređasnika koji su ih smanjili.

Ki su ih smanjili. Nisu rekli, a morali su, da je Vlada Zorana Milanovića preuzela vlast u vrijeme krize upravo od HDZ-a. Nadalje, HDZ ne govori kako nije dosegao točku gospodarskog rasta iz vremena Tihomira Oreškovića. I na kraju, kako nazvati zahtjev Vlade Andreja Plenkovića da se odustane od dogovorenog povećanja plaća učiteljima i nastavnicima (kao posljedica najvećeg i najduljeg štrajka) koji su radili više nego ikad kao djeca ne bi bila zakinita. Njegov intervju mogli smo u istom danu čuti desetak puta. Osobno se ne sje-

ćam da sam bilo čiji intervju od uspostave Lijepa Naše mogao čuti toliko puta u jednom danu. Brojno ponavljanje sugeriralo bi kako je riječ o najvažnijem pitanju za građane. No, bila je to promidžba stranke na vlasti i ništa više. Javna televizija takvim je pristupom pokazala kako nije javni servis građana.

Ipak, naglašeno isticanje vrijednosti i postignuća izaziva nevjericu i sumnju. SDP-ovci neće promijeniti svoje mišljenje i dat će glas svojoj stranci. Premijer se nije obraćao SDP-ovcima. Premijer se obraćao simpatizerima Miroslava Škore. I dalje, svi građani koji razmišljaju trebaju li ili ne izaći na izbore na ovakve manipulacije mogli bi odgovoriti glasajući protiv HDZ-a. SDP, po mišljenju velikog broja građana sestrinska stranka, iznoseći svoj program, iznosi obećanja kako će glas za njih na izborima biti dobitak za sve građane, posebno one koji su najpotrebitiji. U kojoj su mjeri bili odlučna i jasna opozicija pokazuje broj

novih usitnjenih stranaka na lijevom spektru, na čijem su čelu političari koji su se "razišli" s politikom SDP-a.

Demokratski centralizam

Prisutna nervoza kod lidera vladajućih stranaka je razumljiva. Eventualni gubitak izbora rezultirat će njihovim odlaskom. Jedan sigurno gubi, ali je pitanje dobiva li drugi. Izazovi novih "igrača" mogli bi transformirati smisao parlamentarnih izbora ako građani preferencijski glasaju. Osobno to smatram postignućem i boljitkom za razvoj demokracije. Ugledni pojedinci mogli bi preferencijskim glasovima omogućiti izbor većeg broja saborskih zastupnika, što je prije nekoliko godina bilo gotovo nezamislivo. Tako bi "demokratski centralizam", čitaj: stranačko jednoustrojstvo, ustupio mjestu demokratskim procesima unutar stranaka. To je dobio jer bi pojavljivanje novih igrača pobudilo nadu da su promjene - moguće. Važno je napo-

Građani olako prelaze preko činjenice da se programi ne ostvaruju. Građani gube iz vida da se cijena izbora određene političke opcije mjeri u desecima milijardi eura. Nisam pogriješio. Ne govorim o kunama, govorim o eurima